

**BALTIJAS VALSTU PREMĶERMINISTRU
KOPĪGĀ DEKLARĀCIJA
PAR
PAĀTRINĀTU BALTIJAS VALSTU ELEKTROENERĢIJAS TĪKLU SINHRONIZĀCIJU
AR KONTINENTĀLĀS EIROPAS ENERGOSISTĒMU**

APZINOTIES,

Ka Baltijas valstu atslēgšanās no IPS/UPS sistēmas un enerģētiskās neatkarības nodrošināšana no Krievijas Federācijas ir pamatmērķis mūsu drošībai un tālākai ekonomiskajai attīstībai.

Ka Baltijas valstu elektroapgādes sistēmu sinhronizācija ar kontinentālās Eiropas sistēmu ir viens no galvenajiem Baltijas valstu kopējās enerģētikas politikas uzdevumiem, pie kura šobrīd notiek darbs.

Ka Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālās Eiropas tīklu ir stratēģiski svarīga ne tikai Baltijas valstīm, bet Eiropas Savienībai kopumā.

ŅEMOT VĒRĀ

Faktu, ka Baltijas valstis joprojām ir pieslēgtas IPS/UPS elektroapgādes sistēmai, kuru kontrolē Krievijas Federācija, apdraudot Baltijas valstu enerģētisko drošību.

2019. gada 20. jūnija Eiropas Komisijas, Baltijas valstu un Polijas vienošanos par Baltijas valstu elektroapgādes sistēmu sinhronizāciju ar kontinentālās Eiropas tīklu caur Poliju ne vēlāk kā 2025. gadā.

Sarežģītos ģeopolitiskos apstākļus, ko izraisījis Krievijas Federācijas neizprovocētais iebrukums Ukrainā, būtiski pasliktinot reģiona enerģētisko drošību un palielinot riskus, ka Baltijas valstu elektroapgādes sistēmas pēkšņi tiks atslēgtas no IPS/UPS sistēmas. Šie apstākļi nešaubīgi liek paātrināt visas vajadzīgās darbības ātrākai sinhronizācijai ar kontinentālās Eiropas tīklu.

Latvijas Republikas ekonomikas ministra, Igaunijas Republikas ekonomikas un sakaru ministra un Lietuvas Republikas enerģētikas ministra 2022. gada 28. februāra kopīgajā paziņojumā pausto apņēmību nodrošināt enerģētisko neatkarību, balsoties uz reģionālo sadarbību un kopēji koordinētā veidā, kur galvenā prioritāte ir Baltijas valstu elektroapgādes sistēmu sinhronizācija ar kontinentālās Eiropas tīklu.

Papildu pētījumu rezultātus par iespējām paātrināti sinhronizēt Baltijas valstu sistēmas ar kontinentālās Eiropas tīklu, kas tika veikti Baltijas Enerģētikas tirgus un Infrastruktūras plāna (BEMIP) dalībvalstu augsta līmeņa darba grupas uzdevumā

PUSES VIENOJAS:

Dubultot kopējos centienus un maksimāli palielināt politisko atbalstu desinhronizācijai no IPS/UPS tīkla un panākt, ka Baltijas valstu elektroapgādes sistēmas tiek sinhronizētas ar kontinentālās Eiropas tīklu ne vēlāk kā 2025. gada februārī.

Atbalstīt Baltijas valstu pārvades sistēmu operatoru (PSO) līgumu par paātrinātu Baltijas valstu elektroenerģijas tīklu sinhronizāciju ar kontinentālās Eiropas sinhrono tīklu (CESA), kas noslēgts 2023. gada 1. augustā, kas ietver galvenos tehniskos, organizatoriskos un juridiskos pasākumus, lai nodrošinātu Baltijas valstu elektroenerģijas tīklu sistēmu gatavību desinhronizācijai no IPS/UPS tīkla un sinhronizācijai ar kontinentālās Eiropas tīklu ne vēlāk kā 2025. gada februārī.

“*Harmony Link*” projekts ir būtisks energopiegādes drošībai un nepārtrauktai darbībai, kā arī Baltijas valstu elektroenerģijas tirgu integrācijai kontinentālās Eiropas tīklā pēc to sinhronizācijas, kurai jātiek īstenotai ne vēlāk kā 2025. gada februārī bez jebkādiem nepamatotiem kavējumiem. Steidzami nepieciešams risināt arī finansējuma trūkumu, lai visos sinhronizācijas projektos nodrošinātu līdzvērtīgu līdzfinansēšanas īpatsvaru.

Mēs uzsveram, ka Baltijas valstīm sinhronizācijas projektos ir ārkārtīgi svarīgi rīkoties kopā. Mums jāpatur prātā, ka otru pusē austrumu robežām mums ir kopīgs pretinieks, tāpēc nelokāmai Baltijas valstu vienotībai pašreizējos ģeopolitiskajos apstākļos ir izšķiroša nozīme.